

Praha 30. října 2018

Poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Vážený pane,

na Ministerstvo financí (dále jako „povinný subjekt“) byla dne 17. října 2018 doručena Vaše žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Vaše žádost se týká **zákona č. 502/2012 Sb.**, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějšího předpisu, resp. problematiky zavedení institutu tzv. nespolehlivého plátce DPH.

Citujete důvodovou zprávu k předmětnému zákonu:

*Výklad pojmu nespolehlivý plátce, jakož i usměrňování výkladové praxe, bude prováděno výkladovými stanovisky Generálního finančního ředitelství (GFR). Tento způsob sjednocování výkladových podmínek umožňuje operativnější reakci GFR na poznatky praxe pokud jde o plátce, kteří by se vyhýbali zákonné povinnosti platit DPH. GFR bude využívat výkladové stanovisko ke sjednocování rozhodovací praxe správců daně tak, aby výklad pojmu nespolehlivý plátce byl ze strany správců daně pokud možno jednotný. Obdobné postupy pro usměrňování aplikační praxe jsou známé např. v oblasti sociální politiky viz výkladová stanoviska Ministerstva práce a sociálních věcí k zákonu o důchodovém pojištění, podle kterých postupuje Česká správa sociálního zabezpečení. **Z hlediska právního státu se jeví jako nevhodné a možná i protiústavní doplňování znaků nespolehlivého plátce formou podzákonného právního předpisu. Předkladatel se touto zvolenou formou snaží o nalezení ústavně konformního řešení, které bude posilovat právní jistotu plátců daně.** V souladu s judikaturou Ústavního soudu předkladatel považuje zvolený pojem nespolehlivý plátce za dostatečně určitý a skrze formu výkladových stanovisek GFR se bude pouze zajišťovat jeho jednotný výklad na celém území ČR.*

S ohledem na Vámi uvedené požadujete po povinném subjektu poskytnutí odpovědí na tyto otázky:

- 1) *Vycházel (resp. inspiroval se) předkladatel uvedené novely - co se týče zavedení institutu nespolehlivého plátce - z nějaké zahraniční právní úpravy? Pokud ano, tak ze které. Pokud ne, tak z jakých podkladů předkladatel*

vycházel?

- 2) *Z jakých konkrétních důvodů je podle předkladatele nevhodné a možná i protiústavní doplňování znaků nespolehlivého plátce formou podzákoného právního předpisu (viz výše zvýrazněný text)?*
- 3) *Jaká úvaha vedla předkladatele k závěru, že doplňování znaků nespolehlivého plátce formou výkladových stanovisek Generálního finančního ředitelství je vhodnější a z hlediska právního státu méně problematická?*

Co se týče **bodu 1)** Vaší žádosti, sděluje Vám povinný subjekt následující:

Předkladatel v souvislosti se zavedením institutu nespolehlivého plátce do zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z přidané hodnoty“), **nevycházel, resp. neinspiroval se ze žádné zahraniční právní úpravy.**

Oblast daně z přidané hodnoty je v rámci Evropské unie vysoce harmonizována; relevantní směrnici o DPH v posuzovaném případě je směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (dále jen „Směrnice“). Předkladatel při zavedení institutu nespolehlivého plátce do zákona o dani z přidané hodnoty **vycházel primárně z článku 273 Směrnice**, v němž je stanoveno: *Členské státy mohou uložit další povinnosti, které považují za nezbytné k správnému výběru daně a k předcházení daňovým únikům, dostojí-li požadavku rovného zacházení s domácími plněními i plněními mezi členskými státy uskutečňovanými osobami povinnými k dani, a za podmínky, že tyto povinnosti nevedou při obchodu mezi členskými státy k formalitám spojeným s překračováním hranic.*

Směrnice tudíž umožňuje vnitrostátní úpravu, jako je institut nespolehlivého plátce zejména v kombinaci s dalšími opatřeními, tj. ručením za nezaplacenou daň podle § 109, resp. § 109a zákona o dani z přidané hodnoty (čl. 205 Směrnice) a rušením registrace plátce podle § 106 zákona o dani z přidané hodnoty, který slouží jako efektivní nástroj v boji proti únikům v oblasti daně z přidané hodnoty.

Je nutno podotknout, že uvedená opatření jsou vzájemně provázána, čímž se zvyšuje jejich účinnost. Vypuštěním jednoho z těchto opatření by došlo též logicky ke snížení předpokládané účinnosti celého komplexu opatření boje proti daňovým podvodům.

Vnitrostátní úprava je v souladu se základními principy harmonizovaných pravidel pro daň z přidané hodnoty ve Směrnici, včetně opatření, která jsou pro členské státy volitelná, a oblastí, ve kterých si členské státy jsou oprávněny stanovit vlastní prováděcí pravidla, a tím i specifická řešení dané problematiky.

Ve vztahu k **bodu 2) a 3)** Vaší žádosti bylo vydáno rozhodnutí o částečném odmítnutí Vaší žádosti pod č. j. MF-25170/2018/10-5.

